

Можливості вивчення англійської мови дітьми молодшого дошкільного віку в сім'ї

За останні роки вивчення англійської мови стало не просто модною тенденцією у нашому суспільстві, а дійсно необхідною і важливою частиною життя людини, яка бажає досягти успіху, самореалізуватися і почувати себе гідним представником сучасного глобалізованого світу. Дорослі люди відчують необхідність вільного володіння англійською мовою у багатьох сферах життя: від пошуку високооплачуваної роботи до поїздки у відпустку за кордон. Ось чому з'являється все більше нарікань на рівень навчання англійської мови в освітніх закладах всіх видів. Після багатьох років вивчення мови у школі, коледжі, або, навіть, університеті людина не має достатніх мовних компетенцій для спілкування у потрібному форматі. Дехто нарікає на те, що розпочав вивчати іноземну мову занадто пізно.

Дійсно, якщо в сім'ї батьки розмовляють різними мовами з дитиною з народження, то дитина однаково вільно володіє цими мовами і стає двомовною або, навіть, трьохмовною у таких випадках. Але ж в більшості українських сімей такими мовами є українська, російська та, інколи, польська чи інша мова національних меншин. Батьки, які самі не знають англійської мови, не можуть створити необхідне англійське середовище. Чи існує вихід і що можуть зробити батьки для вирішення цієї проблеми? У якому віці краще починати вивчення іноземної мови і які методи застосовувати? На ці питання немає однозначної відповіді. Але педагоги, психологи і фізіологи одностайні у твердженні, що саме дошкільний вік є найбільш сприятливим для початку навчання іноземної мови. Раннє оволодіння азами іноземної мови несе в собі також великий інтелектуальний потенціал та можливості для подальшого всебічного розвитку дитини.

Як відомо, для дітей дошкільного віку найкращим методом навчання є гра, як найбільш результативний засіб засвоєння матеріалу й придбання знань, тому що вона є для них найбільш легким і знайомим видом діяльності.

Граючи, діти легко засвоюють складні поняття, і вивчення іноземної мови перетворюється в яскраве захоплююче заняття.

Розглянемо більш детально особливості процесу навчання дітей 3-5 років. Маленькі діти цікавляться собою та своїм найближчим оточенням в даний момент: для них не існує минулого або майбутнього часу. Коли діти грають, вони цілком і повністю занурені в ситуацію гри – для них існує життя тільки у рамках гри. Психолог Міхал Чінкжентміхалий назвав цей стан "поток" [1], і визначив його як найбільш природний та найздоровіший шлях навчання дітей (шлях внутрішньої мотивації). Таким чином, як же можливо використати гру для мотивації та залучення дитини до вивчення англійської мови? Перш за все, батькам необхідно зрозуміти, що для дитини не має значення називається тварина "собака" чи "dog"; цифра "чотири" чи "four" – вона однаково запам'ятає обидві назви, але буде використовувати, скоріш за все, коротше слово, оскільки дитині, яка тільки починає говорити легше вимовити "four" ніж "чотири" і "dog" ніж "собака". Англійські слова та вирази батьки можуть використовувати як під час гри з дитиною, так і в повсякденних ситуаціях. Дж. Мойлз та К. Гарві підкреслюють, що діти молодшого віку насолоджуються гумором смішних та незвичних слів, вони з великим інтересом, захоплено "грають зі словами", використовуючи усі доступні для них мовні ресурси та ігровий потенціал [2; 3]. Отже, гра зі словами асоціюється у дитини з приємним станом та захоплюючою діяльністю. Тому, якщо ми хочемо, щоб перший досвід дитини у використанні англійської мови був пов'язаний з позитивними емоціями, логічним є базувати його на експериментуванні з мовою, використанні смішних віршиків та пісень, таких як, наприклад, у збірці "Mother Goose Rhymes" [5].

Батьків, зазвичай, хвилюють питання, чи достатнім рівнем англійської мови вони володіють, чи правильна їх вимова для навчання власної дитини. Проте, ці питання не стануть проблемою, якщо батьки із задоволенням, ентузіазмом і впевненістю будуть користуватися англійською мовою у спілкуванні з дитиною, заохочувати та хвалити дитину, що створить у дитячій свідомості позитивну модель використання англійської мови [4]. На допомогу також прийдуть сучасні технології. Інтернет в наш час є у кожному домі і його можливо і необхідно використовувати для навчальних цілей. Ще 30 років тому був створений мультиплікаційний курс для вивчення англійської мови "Muzzy" від BBC, як програма поступового вивчення мови,

починаючи з самих азів (демонструвався по телебаченню СРСР в програмі "Дитяча година" з 1986 року). В 1989 році було випущено другу частину "Muzzy Comes Back". Хоча курс призначений для дитячої аудиторії, він може бути ефективно використаний дорослими як навчальний матеріал на рівні початківців. Персонажі мультфільму озвучені носіями англійської мови. В ігровій захоплюючій формі пояснюється граматики та лексика, що дуже полегшує засвоєння мови без нудного запам'ятовування слів, виразів та правил. В кожному уроці (серії) розглядаються певні граматичні правила і систематизовані за змістом і тематикою слова, словосполучення, вирази та мовні моделі. Весь матеріал подається поступово від найпростішого до більш складного.

Хоча мультфільм "Muzzy" є найстарішим навчальним курсом такого типу, він досі являється одним із найкращих та найбільш улюблених як серед дитячої, так і дорослої аудиторії.

Любов дітей до перегляду звичайних мультфільмів (дівчатка обожають казки про принцес, хлопчики - пригоди супергероїв) може бути використана для вивчення англійської мови також, оскільки серед різноманіття мультфільмів, які в оригіналі створені англійською мовою навіть однією компанією Walt Disney ("Cinderella", "Swan Princess", "The Beauty and the Beast", "Snow White and the Seven Dwarfs", "Pinocchio", "Bambi", "Alice in Wonderland", "Peter Pan", "Winnie-the-Pooh" т.і.), батьки знайдуть саме ті, які з зацікавленням будуть дивитися їх діти. Всім відомо, що улюблений мультфільм дитина буде просити подивитися ще і ще раз, що є дуже корисним для наших цілей вивчення мови. Таким чином, відбувається ненав'язливе повторення лексичних одиниць і структур, які дитина сприймає підсвідомо і поповнює свій, спочатку, пасивний мовний запас, який пізніше переходить у активний. Це відбувається завдяки тому, що дитина під час перегляду мультфільму знаходиться, як ми зазначали вище, в стані «поток», вона повністю занурена у події на екрані і, знову і знову, переживає все, що там відбувається, відчуваючи себе героєм і промовляючи слова улюблених персонажів іноді навіть раніше, ніж вони прозвучать.

Необхідно відмітити, що з кожним роком з'являється все більше навчальних відео-курсів, мультфільмів, анімованих віршиків і пісень для дітей наймолодшого віку Батьки можуть їх знайти в YouTube. Перерахуємо хоча б декілька з них:

Super Simple Songs;

ELF Kids Videos;
Busy Beavers TV;
Giggle Bellies Musical Adventures;
Gogo Loves English;
Train Colors and Shapes;
Mother Goose Club;
BabeezTV та багато інших.

Отже, у наш час існують численні можливості навчати дітей наймолодшого віку англійській мові в сім'ї. Наш досвід і практика показали, що діти, з якими вдома батьки займалися, використовуючи наведені вище можливості, в подальшому легко переходять до процесу вивчення іноземної мови у школі, у них не існує проблем з вимовою, вони набагато легше запам'ятовують великі обсяги іншомовної інформації та проявляють здібності до вивчення не тільки англійської, але й інших іноземних мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Csikszentmihalyi, M. (1990) Flow, the Psychology of Optimal Experience. New York: Harper and Row
2. Garvey, C. (1982) Play: The Developing Child. Glasgow: Fontana/Open Books
3. Moyles, J. (1989) Just Playing : the role and status of play in early childhood education. London: Open University Press
4. Wood, D., Bruner, J. & Ross. G. (1976) The Role of Tutoring in Problem Solving. Journal of Child Psychology & Psychiatry, Vol. 17, 1976
5. Стихи матушки Гусыни. Сборник/ Сост. Н.М. Демурова. На англ. яз. с избранными русскими переводами. - М.: Радуга, 1988. - 684с.